5 สัญญาณเตือนพ่อแม่ จากผลกระทบการเลื่อนเปิดเทอม

นำเสนอเมื่อ : 30 เม.ย. 2563

• สถานการณ์โควิด-19 ระบาดทั่วโลกกระทบโดยตรงต่อนักเรียน นักศึกษา 1.3 พันล้านคน หรือ 73.8% ของผู้เรียนวัยเด็กและวัยรุ่นทั่วโลก

• ฟิวเจอร์เทลส์ แล็บ (FutureTales Lab by MQDC) เผยผลกระทบที่เกิดจากเลื่อนเปิดเทอม เพื่อให้ภาครัฐ เอกชน พอแมผู้ปกครองเตรียมความพร้อมรับผลกระทบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

30 เมษายน 2563, กรุงเทพฯ - จากสถานการณ์โควิด-19
ที่เกิดขึ้นส่งผลให้กระทรวงศึกษาธิการของไทย ต้องประกาศเลื่อนเปิดเทอมจากกลางเดือนพฤษภาคมออกไปเป็น 1 กรกฎาคม 2563 รวมทั้ง 186
ประเทศทั่วโลกก็ยังใช้มาตรการปิดโรงเรียนและเลื่อนการเรียนการสอนออกไปเช่นกัน ส่งผลให้นักเรียน นักศึกษาทั่วโลก ที่มีมากถึง 1.3 พันล้านคนทั่วโลกได้รับผลกระทบ คิดเป็น 73.8%
ของผู้เรียนวัยเด็กและวัยรุ่นทั่วโลกที่ได้รับผลกระทบโดยตรง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ศูนย์วิจัยอนาคตศึกษา หรือ “ฟิวเจอร์เทลส์ แล็บ” (FutureTales Lab by MQDC) ภายใต้บริษัทแมกโนเลีย ควอลิตี้ ดีเวล็อปเม้นต์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (MQDC) เล็งเห็นถึงผลกระทบที่จะตามมา จึงได้วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมพ่อแม่ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถรับมือต่อผลกระทบจากการเลื่อนเปิดเทอมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดร.การดี เลียวไพโรจน์ หัวหน้าคณะที่ปรึกษาฟิวเจอร์เทลส์ แล็บ บริษัทแมกโนเลีย ควอลิตี้ ดีเวล็อปเม้นต์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด เปิดเผยว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่เราต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยจากการวิเคราะห์ของธนาคารโลก (World Bank) ถึงปัญหาของการปิดโรงเรียนในระยะเวลานาน จะทำให้แนวโน้มการเรียนรู้ (Learning Curve) ของเด็กลดลง การที่เด็กอยู่บ้านเป็นระยะเวลานาน หรือไม่ได้รับการเรียนการสอนเหมือนตอนเปิดเทอมอาจทำให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของเด็กต่ำลง และหากอยู่บ้านนานเกิน 6 เดือนขึ้นไป จะส่งผลให้ความรู้ของเด็กอาจสูญหายไปประมาณครึ่งปีการศึกษา ปัญหาเหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่พอแม่ผู้ปกครอง สถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จะต้องหันมาให้ความสำคัญและเตรียมแผนรับมือ เพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งถือเป็นอนาคตของประเทศ

น.ส.วิพัตรา โตเต็มโชคชัยการ นักวิจัยด้านการคาดการณ์อนาคต ฟิวเจอร์เทลส์ แล็บ บริษัทแมกโนเลีย ควอลิตี้ ดีเวล็อปเม้นต์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด กล่าวว่า จากผลจากการวิเคราะห์ผ่าน Web of Impact หรือ เครื่องมือวิเคราะห์ผลกระทบของสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม ครอบคลุมทั้งมิติด้านสังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมือง และค่านิยม กับ 5 สัญญาณเตือนพ่อแม่ จากผลกระทบการเลื่อนเปิดเทอม

1. ปัญหาสุขภาพจิตและการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวที่ยากจน เด็กกลุ่มนี้ต้องพึ่งพาอาหารเช้าและอาหารกลางวันจากทางโรงเรียน เมื่อต้องอยู่บ้าน ทำให้เด็กกลุ่มนี้เกิดปัญหาการขาดแคลนอาหาร ได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ เกิดภาวะทุพโภชนาการ ส่งผลต่อพัฒนาการและสติปัญญาของเด็ก ซึ่งปัญหาดังกล่าว ทางภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรออกมาให้ความรู้ที่ถูกต้องกับผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องการดูแลเด็ก และให้ความช่วยเหลือในการดูเด็กแทนผู้ปกครองที่ไม่สามารถดูแลได้ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กปฐมวัย

กลุ่มเด็กเปราะบางเด็กในระดับชั้นประถมศึกษา เช่น การเปิดศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยเฉพาะกิจ แลพของเด็กวัยเรียน แต่ยังคงรักษา Physical Distancing อีกประเด็นหนึ่ง คือ เรื่องสุขภาพจิตของสมาชิกในครอบครัว ภาวะเครียด วิตกกังวล ซึมเศร้า ของเด็กและผู้ปกครอง

รวมถึงปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัว อาจเกิดมากขึ้นในช่วงนี้ โดยอาการซึมเศร้าของเด็กและวัยรุ่นนั้นอาจแสดงอาการออกมาแตกต่างจากผู้ใหญ่ เช่น มีปัญหาการเรียน ฉุนเฉียวง่าย กาวราว เก็บตัว หรือมีพฤติกรรมเสี่ยงอันตราย เช่น ทำร้ายตัวเอง ติดเกม ดื่มแอลกอฮอล์ ใช้สารเสพติด ด้วยเหตุผลดังกล่าวพ่อแม่ควรต้องใส่ใจการดูแลสุขภาพจิตของตนเอง ลูก และสมาชิกในครอบครัวให้มากขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างเวลาที่มีคุณภาพในครอบครัว เปิดใจรับฟังซึ่งกันและกัน หาความรู้ด้านสุขภาพจิตเพิ่มเติม
หากพบปัญหามากขึ้นสามารถใช้บริการขอรับคำปรึกษาผ่านทางสายด่วนสุขภาพจิต 1323 ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับพ่อแม่มากยิ่งขึ้น
รวมถึงการปรึกษาจิตแพทย์ผ่านช่องทางออนไลน์ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในสถานการณ์นี้ด้วย

2. การปรับตัวสู่การเรียนออนไลน์ แม้บางโรงเรียนเริ่มมีการปรับตัวใช้หลักสูตรออนไลน์ โดยมีหลักสูตรให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนของลูก
แต่ยังมีปัญหาที่สำคัญอีกหลายประเด็นไม่ว่าจะเป็นการที่บางโรงเรียนปรับตัวไม่ทัน ไม่มีอุปกรณ์เพียงพอ ไม่มีหลักสูตรออนไลน์รองรับให้กับนักเรียน ครูหรือพ่อแม่ไม่มีทักษะรองรับการสอนออนไลน์ เด็กบางคนไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเฉพาะเด็กที่มาจากครอบครัวยากจน และเรื่องภัยบนโลกออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นการคุกคามหรือกลั่นแกล้ง (Cyberbullying) ที่เกิดขึ้นขณะเด็กใช้เทคโนโลยี โดยพ่อแม่อาจไม่ทราบ
ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่พ่อแม่ควรระมัดระวังถึงความปลอดภัยของเด็กให้มากขึ้น

3. ผลกระทบจากเศรษฐกิจหยุดชะงัก จากมาตรการปิดเมือง ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างหนัก ผู้ประกอบการธุรกิจได้รับผลกระทบอย่างมาก ลูกจ้างบางคนถูกเลิกจ้างกะทันหัน ทำให้สถานะทางการเงินของครอบครัวเด็กจำนวนมากเปลี่ยนไป เด็กมีโอกาสหลุดออกจากระบบการศึกษา เพื่อไปช่วยงานที่บ้าน หรือครอบครัวไม่มีรายได้เพียงพอสำหรับค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ผลกระทบของสิ่งนี้อาจเปลี่ยนแปลงชีวิตเด็กอย่างถาวร อีกทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเด็กอาจถูกปิดตัวลง อาทิ สวนสนุก สถาบันกวดวิชา หรือสถานศึกษา นอกจากนี้ยังกระทบไปถึงกลุ่มของนักศึกษาเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องแผนทางการศึกษาที่ถูกเปลี่ยนแปลง เรื่องการทำงานหารายได้พิเศษระหว่างเรียน ที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดเมือง
หรือการสมัครงานของนักศึกษาจบใหม่อาจมีการเปิดรับน้อยลงหรือแข่งขันสูงขึ้น อาจทำให้เด็กวัยรุ่นกลุ่มนี้ต้องเผชิญสถานการณ์ที่กดดันอย่างหนัก เกิดความเครียดสะสมได้

4. เด็กและพื้นที่การเรียนรู้ เด็กทุกคนควรมีพื้นที่ที่เหมาะสม ปลอดภัย สำหรับการเรียนรู้และการใช้ชีวิต เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากข้อมูลของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) พบว่าเด็กไทยโดยเฉลี่ยมากกว่า 30% ไม่มีห้องส่วนตัวในการทำงานหรือทำการบ้าน แต่เด็กกลุ่มยากจนจะยิ่งมีสัดส่วนที่สูงกว่านั้น ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กเกิดภาวะความเครียด ไม่มีสมาธิในการเรียน ประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการทำงานอาจลดลง นอกจากนี้บางครอบครัวปล่อยให้เด็กใช้ชีวิตอยู่บ้านตามลำพัง เนื่องจากพ่อแม่ประกอบอาชีพที่ไม่สามารถทำงานที่บ้านได้ อาจส่งผลต่อเรื่องความปลอดภัยของเด็ก

5. ค่านิยมต่อสถานศึกษา การให้ความสำคัญกับโรงเรียน สถานศึกษา และครูผู้สอนนั้นอาจเปลี่ยนแปลงไป เพราะคนบางกลุ่มคิดว่าการศึกษาสามารถเรียนผ่านระบบออนไลน์จากบ้านได้ แนวคิดที่ว่าไม่จำเป็นต้องมีการเรียนเฉพาะในห้องเรียนหรือการเกิด Hybrid Homeschool อาจเกิดแพร่หลายมากขึ้น
ซึ่งแนวคิดดังกล่าวอาจจะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาและอาชีพครูโดยตรงที่จะต้องปรับตัว นอกจากนั้นเรื่องค่านิยมในการศึกษาต่อต่างประเทศก็เกิดผลกระทบโดยตรงเช่นกัน เช่น ประเทศจีน ที่ได้รับผลกระทบอย่างหนัก ทำให้มีนักศึกษาต่างชาติเข้าศึกษาต่อที่ประเทศจีนลดลงเหลือเพียง 21% ของจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด

“ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเลื่อนเปิดเทอม
บ่งบอกถึงสัญญาณเตือนเพื่อการเตรียมตัวรับมือต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ทางศูนย์วิจัยแห่งอนาคต “ฟิวเจอร์เทลส์แล็บ” (FutureTales Lab by MQDC) หวังว่าขอมูลการวิเคราะห์ครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ ภาครัฐ ภาคเอกชน สถานศึกษา และพ่อแม่ผู้ปกครองทุกครอบครัว
ในการดูแลบุตรหลานซึ่งเป็นอนาคตของประเทศชาติในช่วงสถานการณ์เช่นนี้ได้ดีมากยิ่งขึ้น” น.ส.วิพัตรา กลาวทิ้งทาย